

Zakon o zaštitniku/ci ljudskih prava i sloboda Crne Gore

"Službeni list CG", br. [42/2011](#), [32/2014](#), [16/2016](#) - drugi zakon, [21/2017](#) - drugi zakon i [3/2026](#).

I. OSNOVNE ODREDBE

Član 1

Ovim zakonom uređuju se nadležnost, ovlašćenja, način rada i postupanje Zaštitnika/ce ljudskih prava i sloboda Crne Gore (u daljem tekstu: Zaštitnik/ca) u zaštiti ljudskih prava i sloboda zajamčenih Ustavom, zakonom, potvrđenim međunarodnim ugovorima o ljudskim pravima i opšteprihvaćenim pravilima međunarodnog prava, kao i druga pitanja od značaja za rad Zaštitnika/ce.

Član 2

Zaštitnik/ca samostalno i nezavisno, na načelima pravde i pravičnosti, preduzima mjere za zaštitu ljudskih prava i sloboda, kad su povrijeđena aktom, radnjom ili nepostupanjem državnih organa, organa državne uprave, organa lokalne samouprave i lokalne uprave, javnih službi i drugih nosilaca javnih ovlašćenja (u daljem tekstu: organi), kao i mjere za sprječavanje mučenja i drugih oblika nečovječnog ili ponižavajućeg postupanja i kažnjavanja i mjere za zaštitu od diskriminacije.

Zaštitnik/ca nema ovlašćenje u odnosu na rad sudova, osim u slučajevima utvrđenim ovim zakonom.

Član 3

Zaštitniku/ci se može obratiti svako ko smatra da su aktom, radnjom ili nepostupanjem organa povrijeđena njegova/njena prava ili slobode.

Zaštitnik/ca postupa i po sopstvenoj inicijativi.

Postupak pred Zaštitnikom/com je besplatan.

Član 4

Rad Zaštitnika/ce je javan, ako zakonom nije drukčije određeno.

Javnost rada Zaštitnika/ce obezbjeđuje se podnošenjem i objavljivanjem godišnjeg i posebnog izvještaja i na drugi način, u skladu sa zakonom.

Član 5

Sjedište Zaštitnika/ce je u Podgorici.

Zaštitnik može organizovati dane Zaštitnika/ce van svog sjedišta.

Član 6

Sredstva neophodna za djelotvorno i efikasno ostvarivanje funkcije Zaštitnika/ce obezbjeđuju se u budžetu Crne Gore.

II. IMENOVANJE I PRESTANAK FUNKCIJE

Član 7

Zaštitnik se imenuje u skladu sa Ustavom.

U postupku utvrđivanja predloga kandidata za Zaštitnika/cu, Predsjednik/ca Crne Gore obavlja konsultacije sa naučnim i stručnim institucijama i nevladinim organizacijama čija je osnovna djelatnost zaštita ljudskih prava i sloboda.

Postupak za imenovanje Zaštitnika/ce otpočeće najkasnije 60 dana prije isteka mandata Zaštitnika/ce.

Član 8

Za Zaštitnika/cu može se imenovati lice koje je crnogorski/a državljanin/ka, ima najmanje VIII nivo kvalifikacije obrazovanja i najmanje 15 godina radnog iskustva od čega najmanje sedam godina iskustva u oblasti ljudskih prava i sloboda, da nije osuđivan/a za krivično djelo koje ga/je čini nedostojnim/om za obavljanje funkcije i protiv koga/je se ne vodi krivični postupak za krivično djelo za koje se gonjenje preduzima po službenoj dužnosti, kao i koje/a ima visoki lični

i profesionalni autoritet.

Za zamjenika/cu Zaštitnika/ce može se imenovati lice koje je crnogorski/a državljanin/ka, ima najmanje VIII1 nivo kvalifikacije obrazovanja i najmanje 10 godina radnog iskustva od čega najmanje pet godina iskustva u oblasti ljudskih prava i sloboda, da nije osuđivan/a za krivično djelo koje ga/je čini nedostojnim/om za obavljanje funkcije i protiv koga/je se ne vodi krivični postupak za krivično djelo za koje se gonjenje preduzima po službenoj dužnosti, kao i koje/a ima visoki lični i profesionalni autoritet.

Član 9

Zaštitnik/ca ima jednog ili više zamjenika/ca.

Zamjenik/ca obavlja poslove iz nadležnosti Zaštitnika/ce u skladu sa unutrašnjim rasporedom poslova kojim se obezbjeđuje specijalizovanost, a naročito za zaštitu prava lica lišenih slobode u cilju prevencije mučenja i drugih oblika surovog, nečovječnog ili ponižavajućeg postupanja i kažnjavanja, zaštitu prava pripadnika/ca manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica, zaštitu i promociju prava djeteta, zaštitu prava lica sa invaliditetom, rodnu ravnopravnost i zaštitu od diskriminacije.

Zamjenik/ca za svoj rad odgovara Zaštitniku/ci i Skupštini Crne Gore (u daljem tekstu: Skupština).

Odluku o broju zamjenika/cu Zaštitnika/ce donosi Skupština na predlog Zaštitnika/ce.

Član 10

Zamjenika/cu Zaštitnika/ce (u daljem tekstu: zamjenik/ca) imenuje Skupština, na predlog Zaštitnika/ce.

Zamjenik/ca se imenuje na vrijeme od šest godina i može biti ponovo imenovan/a.

Član 11

Zaštitnik/ca i zamjenik/ca Zaštitnika/ce prije stupanja na funkciju polažu zakletvu koja glasi:

"Zaklinjem se da ću štiti ljudska prava i slobode, u skladu sa Ustavom i zakonom, kao i potvrđenim međunarodnim ugovorima u oblasti ljudskih prava i da ću se pridržavati načela pravde i pravičnosti."

Zaštitnik/ca polaže zakletvu pred Skupštinom, a zamjenik/ca Zaštitnika/ce pred predsjednikom Skupštine.

Član 12

Zaštitnik/ca, zamjenik/ca Zaštitnika/ce, glavni/a savjetnik/ca Zaštitnika/ce i savjetnik/ca Zaštitnika/ce ne može biti pozvan/a na odgovornost za mišljenje i preporuku koje je dao u vršenju funkcije, odnosno za postupanje u skladu sa nadležnostima i ovlaštenjima propisanim ovim zakonom tokom mandata, odnosno tokom trajanja radnog odnosa.

Član 13

Zaštitnik/ca, odnosno zamjenik/ca ne može vršiti drugu javnu funkciju, niti profesionalno obavljati drugu djelatnost.

Zaštitnik/ca, odnosno zamjenik/ca ne može biti član/ica političke organizacije, niti učestvovati u političkim aktivnostima.

Ograničenje iz stava 1 ovog člana ne odnosi se na naučnu, obrazovnu i umjetničku djelatnost, kao ni na aktivnosti zaštićene autorskim pravima.

Član 14

Zaštitnika/cu u slučaju odsutnosti ili spriječenosti da obavlja funkciju zamjenjuje zamjenik/ca koga on/ona odredi.

U slučaju prestanka funkcije Zaštitnika/ce njegove/njene poslove obavlja zamjenik/ca koji/a najduže obavlja tu funkciju.

Član 15

Zaštitniku/ci, odnosno zamjeniku/ci prestaje funkcija prije isteka vremena na koje je imenovan/a:

- 1) podnošenjem ostavke;
- 2) gubitkom državljanstva;
- 3) ispunjenjem uslova za starosnu penziju;
- 4) razrješenjem.

Zaštitnik/ca, odnosno zamjenik/ca razrješava se funkcije, ako:

- 1) bude osuđen/a na bezuslovnu kaznu zatvora ili za djelo koje ga/je čini nedostojnim/om za vršenje funkcije;
- 2) je pravosnažnom odlukom lišen/a poslovne sposobnosti;
- 3) postane član/ica političke organizacije;
- 4) vrši drugu javnu funkciju ili profesionalno obavlja drugu djelatnost.

O razlozima za prestanak funkcije, odnosno razrješenje Skupštinu obavještava Zaštitnik/ca, zamjenik/ca ili nadležno radno tijelo Skupštine.

Član 16

Zaštitnik/ca i zamjenik/ca imaju legitimaciju.

Obrazac i sadržinu legitimacije iz stava 1 ovog člana utvrđuje organ državne uprave nadležan za ljudska i manjinska prava.

III. NADLEŽNOST I OVLAŠĆENJA

Član 17

Zaštitnik/ca je ovlašćen/a da postupa po pritužbama koje se odnose na rad sudova u slučaju odugovlačenja postupka, zloupotrebe procesnih ovlašćenja ili neizvršavanja sudskih odluka.

Član 18

Zaštitnik/ca može dati inicijativu za donošenje zakona, drugih propisa i opštih akata radi usaglašavanja sa međunarodno priznatim standardima u oblasti ljudskih prava i sloboda.

Organ kojem je podnijeta inicijativa iz stava 1 ovog člana dužan je da se o toj inicijativi izjasni.

Ukoliko smatra da je to potrebno radi zaštite i unaprjeđenja ljudskih prava i sloboda, Zaštitnik/ca daje mišljenje na predlog zakona, drugog propisa ili opšteg akta.

Član 19

Zaštitnik/ca može da pokrene postupak pred Ustavnim sudom Crne Gore za ocjenu saglasnosti zakona sa Ustavom i potvrđenim i objavljenim međunarodnim ugovorima, odnosno saglasnosti drugih propisa i opštih akata sa Ustavom i zakonom.

Član 20

Zaštitnik/ca u vršenju svoje funkcije djeluje na način što: ukazuje, upozorava, kritikuje, predlaže ili preporučuje.

Na zahtjev organa, Zaštitnik/ca može dati mišljenje o zaštiti i unaprjeđenju ljudskih prava i sloboda.

Član 21

Zaštitnik/ca se bavi i opštim pitanjima od značaja za zaštitu i unaprjeđenje ljudskih prava i sloboda i saraduje sa organizacijama i institucijama koje se bave ljudskim pravima i slobodama.

Zaštitnik/ca je nadležan/na za promociju, praćenje, analizu i podršku jednakom tretiranju državljana/ki država članica Evropske unije koji/e rade ili obavljaju preduzetničke djelatnosti u Crnoj Gori, kao i članova/ica njihovih porodica, bez diskriminacije po osnovu državljanstva i bez opravdanih ograničenja ili prepreka za ostvarivanje njihovog prava na slobodno kretanje, u skladu sa ovim zakonom, i zakonom kojim se uređuje zabrana diskriminacije.

Nadležnost iz stava 2 ovog člana primjenjuje se i na pravo na jednako tretiranje bez diskriminacije po osnovu državljanstva svih građana/ki Evropske unije i članova/ica njihovih porodica koji/e ostvaruju svoje pravo na slobodno kretanje u skladu sa članom 21 Ugovora o funkcionisanju Evropske unije i Direktivom 2004/38/EZ.

Član 22

Zaštitnik/ca nije ovlašćen/a da mijenja, ukida ili poništava akte organa.

Zaštitnik/ca ne može da zastupa stranke u postupku, niti da u njihovo ime ulaže pravna sredstva, osim u slučaju iz člana 27 stav 2 ovog zakona.

Član 23

Predsjednik/ca Crne Gore, predsjednik/ca Skupštine Crne Gore, predsjednik/ca i članovi/ce Vlade Crne Gore (u daljem tekstu: Vlada), predsjednik/ca opštine, gradonačelnik/ca Glavnog grada, gradonačelnik/ca Prijestonice i druge starješine organa primiće Zaštitnika/cu na njegov/njen zahtjev, bez odlaganja.

IV. POSEBNA OVLAŠĆENJA

Član 24

Zaštitnik/ca, zamjenik/ca, kao i glavni/a savjetnik/ca Zaštitnika/ce i savjetnik/ca Zaštitnika/ce koga/koju Zaštitnik/ca ovlasti, ima pravo da:

- bez najave, izvrši pregled prostorija u organima, organizacijama, ustanovama i drugim mjestima gdje se nalazi ili se može nalaziti lice lišeno slobode;

- bez prethodne najave i odobrenja, posjeti lice lišeno slobode i provjeri poštovanje njegovih prava;

- bez prisustva službenog ili drugog lica, lično ili preko prevodioca, razgovara sa licem lišenim slobode, kao i sa drugim licem za koje smatra da može da pruži potrebne informacije.

Član 25

Zaštitnik/ca vrši poslove nacionalnog preventivnog mehanizma za zaštitu lica lišenih slobode od mučenja i drugih oblika surovog, nečovječnog ili ponižavajućeg postupanja ili kažnjavanja (u daljem tekstu: poslovi prevencije torture), u skladu sa ovim zakonom i Opcionim protokolom uz Konvenciju protiv torture i drugih surovih, neljudskih ili ponižavajućih kazni ili postupaka.

Radi vršenja određenih poslova prevencije torture za koje su neophodna posebna specijalistička znanja Zaštitnik/ca obrazuje radno tijelo od stručnjaka iz odgovarajućih oblasti.

Aktom o obrazovanju radnog tijela iz stava 2 ovog člana utvrđuju se zadaci i način rada tog tijela.

Član 25a

Članove radnog tijela iz člana 25 stav 2 ovog zakona bira Zaštitnik/ca na osnovu javnog poziva.

Broj, sastav, kriterijumi i način izbora članova radnog tijela iz stava 1 ovog člana, utvrđuju se Pravilima o radu Zaštitnika/ce.

Član 25b

Poslovi prevencije torture su:

- obilazak organa, ustanova ili organizacija u kojima se nalaze ili bi se mogla nalaziti lica lišena slobode ili lica kojima je ograničeno kretanje, radi povećanja stepena njihove zaštite od mučenja i drugih oblika surovog, nečovječnog ili ponižavajućeg postupanja ili kažnjavanja;

- davanje preporuka nadležnim organima, ustanovama i organizacijama radi poboljšanja postupanja prema licima lišenim slobode i uslova u kojima se nalaze, odnosno sprječavanja mučenja i drugih oblika surovog, nečovječnog ili ponižavajućeg postupanja ili kažnjavanja;

- davanje mišljenja na prijedloge zakona i druge propise radi zaštite i unaprjeđenja ljudskih prava i sloboda lica lišenih slobode i lica kojima je ograničeno kretanje;

- saradnja sa Potkomitetom Ujedinjenih nacija za prevenciju torture i drugih surovih, neljudskih ili ponižavajućih kazni ili postupaka (u daljem tekstu: Potkomitet za prevenciju torture).

Licima lišenim slobode u smislu ovog zakona smatraju se lica kojima je određeno bilo kakvo zadržavanje, pritvaranje, zatvaranje ili smještaj pod nadzorom organa i koja to mjesto ne smiju napustiti po svojoj volji.

Član 25c

U vršenju poslova prevencije torture, Zaštitnik/ca, zamjenik/ca Zaštitnika/ce, kao i glavni/a savjetnik/ca Zaštitnika/ce, savjetnik/ca Zaštitnika/ce i član/ica radnog tijela iz člana 25 stav 2 ovog zakona koga/koju Zaštitnik/ca ovlasti imaju pravo:

- da bez prethodne najave obilaze organe, ustanove i organizacije i pregledaju prostorije u kojima se nalaze ili bi se mogla nalaziti lica lišena slobode;

- na pristup podacima o: organima, ustanovama i organizacijama u kojima se nalaze lica lišena slobode; broju lica lišenih slobode u organu, ustanovi ili organizaciji koju obilaze i o postupanju sa licima lišenim slobode;

- da bez prisustva službenog lica razgovaraju sa licima lišenim slobode i drugim licima koja mogu da daju odgovarajuće informacije u vezi sa sumnjom da se krše ljudska prava u organu, ustanovi ili organizaciji koju obilaze.

Starješina/ka, odnosno lice koje rukovodi organom, ustanovom i organizacijom iz stava 1 ovog člana dužni su da Zaštitniku/ci i zamjeniku/ci Zaštitnika/ce, kao i savjetniku/ci Zaštitnika/ce i članu/ici radnog tijela iz člana 25 stav 2 ovog zakona, koje ovlasti Zaštitnik/ca:

- omogućе nesmetan obilazak i pregled prostorija u kojima se nalaze ili bi se mogla nalaziti lica lišena slobode, kao i razgovor sa licima lišenim slobode i drugim licima koja mogu da daju odgovarajuće informacije u vezi sa sumnjom da se krše ljudska prava, bez prisustva službenog lica;

- stave na raspolaganje podatke iz stava 1 alineja 2 ovog člana i omogućе neposredan uvid u službene spise i dokumente koji sadrže te podatke.

Niko ne može biti sankcionisan niti trpjeti štetne posljedice zbog postupanja u skladu sa stavom 2 ovog člana.

Član 25d

Članovi radnog tijela iz člana 25 stav 2 ovog zakona imaju pravo na odgovarajuću naknadu za izvršeni posao.

Rješenje o visini naknade iz stava 1 ovog člana donosi Zaštitnik/ca, u skladu sa propisom Vlade.

Član 26

Zaštitnik/ca neposredno saraduje sa Potkomitetom za prevenciju torture.

Član 27

Zaštitnik/ca je institucionalni mehanizam za zaštitu od diskriminacije.

Zaštitnik/ca, uz saglasnost diskriminisanog lica, postupa i preduzima mjere za zaštitu od diskriminacije, u skladu sa ovim zakonom i posebnim zakonom kojim je uređena zabrana diskriminacije.

U postupanju Zaštitnika/ce u slučajevima diskriminacije od strane fizičkih ili pravnih lica shodno se primjenjuju odredbe ovog zakona.

U postupanju Zaštitnika/ce u slučajevima diskriminacije od strane fizičkog ili pravnog lica shodno se primjenjuju odredbe ovog zakona.

V. POSTUPANJE

Član 28

Postupak ispitivanja povrede ljudskih prava i sloboda pokreće se povodom pritužbe ili po sopstvenoj inicijativi.

Zaštitnik/ca ispituje povrede ljudskih prava i sloboda po sopstvenoj inicijativi kad sazna da su aktom, radnjom ili nepostupanjem organa povrijeđena ljudska prava i slobode.

Za postupanje po sopstvenoj inicijativi neophodna je saglasnost oštećenog/ne.

Član 29

Postupak pred Zaštitnikom/com je povjerljiv.

Lice koje podnosi pritužbu ili učestvuje u postupku ne može zbog toga biti pozvano na odgovornost niti dovedeno u nepovoljniji položaj.

Član 30

Pritužbu podnosi svako ko smatra da su mu povrijeđena prava i slobode.

Ako se radi o povredi prava djeteta, pritužbu može podnijeti njegov roditelj, odnosno staratelj/ka ili zakonski/a zastupnik/ca.

Ukoliko je pravo djeteta povrijeđeno od strane lica iz stava 2 ovog člana, pritužbu može podnijeti organizacija ili organ koji se bavi zaštitom prava djeteta.

Pritužba se može podnijeti i preko poslanika/ce, kao i organizacije koja se bavi zaštitom ljudskih prava i sloboda.

Pritužba se može podnijeti i usmeno na zapisnik.

Lice lišeno slobode ima pravo da ponese pritužbu u zapečaćenoj koverti.

Ovlašćeno lice organa, organizacije i ustanove u kojem boravi lice lišeno slobode dužno je da pritužbu ili drugo pismo tog lica, neotvoreno i nepročitano, odmah dostavi Zaštitniku/ci.

Član 31

Pritužba sadrži naziv organa na čiji se rad odnosi, opis povrede ljudskih prava i sloboda, činjenice i dokaze koji potkrepljuju pritužbu, podatke o tome koja su pravna sredstva iskorišćena, lično ime i adresu podnosioca/podnositeljke pritužbe i naznaku o tome da li je podnosilac/teljka saglasan/na da se njegovo/njeno ime otkrije u postupku.

Ako pritužba ne sadrži sve potrebne podatke ili je nerazumljiva, Zaštitnik/ca može od podnosioca/teljke zatražiti da je u određenom roku dopuni.

Član 32

Pritužba se podnosi u roku od šest mjeseci od dana saznanja za učinjenu povredu ljudskih prava i sloboda, odnosno u roku od jedne godine od dana učinjene povrede.

Izuzetno, Zaštitnik/ca može postupati i po isteku roka iz stava 1 ovog člana, ako ocijeni da značaj slučaja to zahtijeva.

Član 33

Zaštitnik/ca može, u postupku ispitivanja pritužbe, uputiti podnosioca/podnositeljku da iskoristi druga pravna sredstva za otklanjanje povrede na koju ukazuje, ukoliko smatra da se povreda može otkloniti samo tim sredstvima ili bi otklanjanje povrede bilo efikasnije.

Član 34

Zaštitnik/ca neće postupiti po pritužbi, ako:

- 1) nije nadležan/na;
- 2) je pritužba anonimna, osim ako smatra da ima osnova za postupanje po sopstvenoj inicijativi u skladu sa članom 28 stav 2 ovog zakona;
- 3) je podnijeta po isteku propisanog roka;

- 4) ne sadrži potrebne podatke, a podnositelj/teljica je u ostavljenom roku ne dopuni;
- 5) podnositelj/teljica pritužbu povuče prije pokretanja postupka;
- 6) podnositelj/teljica pritužbe ne postupa u skladu sa članom 33 ovog zakona;
- 7) je pritužba ponovljena, a nijesu podnijeti novi dokazi;
- 8) se radi o očiglednoj zloupotrebi prava podnošenja pritužbe.

Zaštitnik/ca obavještava podnosioca/teljku o razlozima za nepostupanje po pritužbi i ukazuje na mogućnost za eventualno ostvarivanje zaštite njegovih/njenih prava pred drugim organom.

Član 35

O podnijetoj pritužbi i njenoj sadržini Zaštitnik/ca obavještava starješinu/ku, odnosno lice koje rukovodi organom na čiji se akt, radnju ili nepostupanje pritužba odnosi, radi izjašnjenja i određuje mu rok za dostavljanje izjašnjenja i potrebne dokumentacije, koji ne može biti kraći od osam dana.

Starješina/ka, odnosno lice koje rukovodi organom dužan/na je da dostavi izjašnjenje i dokumentaciju iz stava 1 ovog člana, u roku koji mu Zaštitnik/ca odredi.

Ako izjašnjenje iz stava 2 ovog člana ne sadrži sve potrebne podatke ili nije dostavljena potrebna dokumentacija, starješina/ka, odnosno lice koje rukovodi organom dužan/na je da na zahtjev Zaštitnika/ce dostavi dopunu izjašnjenja i potrebnu dokumentaciju.

Član 36

Starješina/ka, odnosno lice koje rukovodi organom dužan je da Zaštitniku/ci na njegov/njen zahtjev:

- stavi na raspolaganje sve podatke iz nadležnosti organa kojim rukovodi, bez obzira na stepen tajnosti;
- omogući neposredan uvid u službene spise, dokumenta i podatke, kao i da mu/joj dostavi kopije traženih spisa i dokumenata, bez obzira na stepen tajnosti;
- da mu/joj omogući slobodan pristup svim prostorijama.

Član 37

Ukoliko starješina/ka, odnosno lice koje rukovodi organom ne postupa po zahtjevu u određenom roku, dužan/a je da, bez odlaganja, o razlozima obavijesti Zaštitnika/cu.

Nepostupanje po zahtjevu smatra se ometanjem rada Zaštitnika/ce, koji o tome može upoznati neposredno viši organ ili Skupštinu ili obavijestiti javnost.

Član 38

Organi su dužni da sa Zaštitnikom/com sarađuju i pružaju mu/joj pomoć.

Član 39

Zaštitnik/ca će obustaviti postupak, ako:

- 1) utvrdi da je nakon podnošenja pritužbe pokrenut sudski postupak;
 - 2) podnositelj/teljica pritužbe ne sarađuje u postupku;
 - 3) podnositelj/teljica povuče pritužbu;
 - 4) organ u međuvremenu otkloni učinjenu povredu;
 - 5) podnositelj/teljica pritužbe umre, osim ako nasljednici/ce zatraže da se postupak nastavi.
- O obustavi postupka Zaštitnik/ce obavještava podnosioca/teljku pritužbe.

Član 40

Radi ispitivanja povrede ljudskih prava i sloboda Zaštitnik/ca može pozvati svako lice u svojstvu svjedoka/inju ili angažovati stručnjaka/inju iz odgovarajuće oblasti.

Lica iz stava 1 ovog člana dužna su da se odazovu pozivu i imaju pravo na nagradu, odnosno naknadu troškova u skladu sa propisima kojima su uređene nagrade i naknade troškova u sudskim postupcima, a koje se isplaćuju iz sredstava Zaštitnika/ce.

Član 41

Nakon završetka ispitivanja povrede ljudskih prava i sloboda Zaštitnik/ca daje mišljenje o tome da li je, na koji način i u kojoj mjeri došlo do povrede ljudskih prava i sloboda.

Kad Zaštitnik/ca utvrdi da je došlo do povrede ljudskih prava i sloboda, mišljenje sadrži i preporuku o tome šta treba preduzeti da bi se povreda otklonila, kao i rok za njeno otklanjanje.

Član 42

Starješina/ka, odnosno lice koje rukovodi organom na čiji rad se preporuka odnosi obavezan je da, u ostavljenom roku, dostavi izvještaj o preduzetim radnjama za izvršenje preporuke.

Ukoliko starješina/ka, odnosno lice koje rukovodi organom ne postupi po preporuci u određenom roku, Zaštitnik/ca može upoznati neposredno viši organ, podnijeti poseban izvještaj ili obavijestiti javnost.

Član 43

O rezultatima ispitivanja povrede ljudskih prava i sloboda Zaštitnik/ca obavještava podnosioca/teljku pritužbe dostavljanjem mišljenja.

Član 43a

O izvršenom obilasku iz člana 25b stav 1 alineja 1 ovog zakona sačinjava se zapisnik koji potpisuju lica koja su učestvovala u obilasku i predstavnik organa, ustanove ili organizacije u kojem/joj je obilazak izvršen.

Zaštitnik/ca na osnovu zapisnika iz stava 1 ovog člana, sačinjava izvještaj o utvrđenom stanju, koji dostavlja organu, ustanovi ili organizaciji u kojem/joj je obilazak izvršen.

Kad Zaštitnik/ca utvrdi da je došlo do mučenja ili drugog oblika surovog, nečovječnog ili ponižavajućeg postupanja ili kažnjavanja, izvještaj sadrži i mišljenje sa preporukom/a ili upozorenjem/a organu, ustanovi ili organizaciji u kojem/joj je povreda utvrđena.

Izvještaj sa mišljenjem i preporukom/ama ili upozorenjem/ima iz stava 3 ovog člana, Zaštitnik/ca dostavlja i organu ili tijelu nadležnom za nadzor nad organom, ustanovom ili organizacijom u kojem/joj je izvršen obilazak.

Starješina/ka organa, ustanove ili organizacije kojem/joj je upućena preporuka ili upozorenje iz stava 4 ovog člana, dužan/na je da u roku određenom aktom Zaštitnika/ce preduzme mjere povodom upozorenja ili preporuke Zaštitnika/ce i o preduzetim mjerama, bez odlaganja, obavijesti Zaštitnika/cu.

Po dobijanju obavještenja iz stava 5 ovog člana, Zaštitnik/ca mora izvršiti kontrolni pregled u organu, ustanovi ili organizaciji, u kojem/joj je utvrđen slučaj mučenja ili drugog oblika surovog, nečovječnog ili ponižavajućeg postupanja ili kažnjavanja.

Član 44

Zaštitnik/ca može nadležnom organu da podnese inicijativu za pokretanje disciplinskog postupka, odnosno postupka za razrješenje lica čijim je radom ili nepostupanjem učinjena povreda ljudskih prava i sloboda.

Za prekršaje propisane ovim zakonom i Zakonom o zabrani diskriminacije Zaštitnik/ca može podnijeti zahtjev za pokretanje prekršajnog postupka.

Član 45

Zaštitnik/ca, zamjenik/ca Zaštitnika, kao i savjetnik/ca Zaštitnika/ce i član/ica radnog tijela iz člana 25 stav 2 ovog zakona dužni su da lične podatke do kojih su došli u radu čuvaju, u skladu sa zakonom kojim se uređuje zaštita podataka o ličnosti.

Obaveza iz stava 1 ovog člana, važi i poslije prestanka funkcije, radnog odnosa ili članstva u radnom tijelu.

Član 46

Bliži način rada i postupanja utvrđuje se Pravilima o radu Zaštitnika/ce koje donosi Zaštitnik/ca.

Pravila o radu Zaštitnika/ce objavljuju se u "Službenom listu Crne Gore".

VI. IZVJEŠTAJ

Član 47

Zaštitnik/ca podnosi Skupštini godišnji izvještaj o radu.

Godišnji izvještaj o radu sadrži naročito: opšti statistički prikaz predmeta po kojima je postupao, statistički prikaz po oblastima rada, ocjenu o stanju ljudskih prava i sloboda u Crnoj Gori, preporuke i mjere koje Zaštitnik/ca predlaže za unaprjeđenje ljudskih prava i otklanjanje uočenih propusta.

Poseban dio izvještaja kojim Zaštitnik/ca obavještava Skupštinu o uočenim pojavama diskriminacije sadrži: ocjenu stanja u oblasti zaštite od diskriminacije, koja podrazumijeva ocjenu rada organa vlasti, pružalaca usluga i drugih lica, uočene propuste i preporuke za njihovo otklanjanje, analizu zakona.

Godišnji izvještaj o radu dostavlja se najkasnije do 31. marta tekuće za prethodnu godinu.

Na zahtjev Skupštine, Vlada je dužna da se izjasni o godišnjem izvještaju o radu Zaštitnika/ce.

Godišnji izvještaj o radu mora se učiniti dostupnim javnosti.

Član 48

Zaštitnik/ca može da podnese Skupštini poseban izvještaj, ako ocijeni da je to neophodno radi zaštite ljudskih prava i

sloboda.

Poseban izvještaj je dostupan javnosti.

- NASLOV PRESTAO DA VAŽI -

Član 49

- prestao da važi -

Član 50

- prestao da važi -

VIII. SLUŽBA ZAŠTITNIKA/CE

Član 51

Za vršenje stručnih i drugih poslova Zaštitnik/ca obrazuje Službu Zaštitnika/ce (u daljem tekstu: Služba).

Rad Službe organizuje i koordinira generalni/a sekretar/ka.

Generalni/a sekretar/ka stara se i odgovoran/na je za sprovođenje akata Zaštitnika/ce, priprema predlog razdjela budžeta za rad Zaštitnika/ce, stara se o stručnom usavršavanju, kao i o organizovanju i ostvarivanju saradnje Zaštitnika sa organima i organizacijama u zemlji i inostranstvu i vrši druge poslove koje mu/joj Zaštitnik/ca povjeri.

Član 51a

Generalnog/u sekretara/ku bira Zaštitnik/ca na period od pet godina, na osnovu javnog konkursa.

Za svoj rad generalni/a sekretar/ka odgovoran/a je Zaštitniku/ci.

Član 51b

Stručne poslove iz nadležnosti Zaštitnika/ce vrše savjetnici/ce Zaštitnika/ce.

Glavni savjetnik/ca Zaštitnika/ce može biti lice koje, pored opštih uslova za rad u državnim organima, ima najmanje VIII nivo kvalifikacije obrazovanja i najmanje 10 godina radnog iskustva, od čega najmanje tri godine iskustva u oblasti ljudskih prava i sloboda.

Savjetnik/ca Zaštitnika/ce može biti lice koje, pored opštih uslova za rad u državnim organima, ima najmanje VIII nivo kvalifikacije obrazovanja i najmanje pet godina radnog iskustva, od čega najmanje jednu godinu iskustva u oblasti ljudskih prava i sloboda.

Akt o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji Službe donosi Zaštitnik/ca, uz prethodno mišljenje nadležnog radnog tijela Skupštine.

Član 51c

O zasnivanju radnog odnosa, pravima, obavezama i odgovornosti zaposlenih u Službi odlučuje Zaštitnik/ca, u skladu sa zakonom kojim se uređuju prava, obaveze i odgovornosti državnih službenika i namještenika, kao i u skladu sa odobrenim budžetskim sredstvima.

Izuzetno od stava 1 ovog člana prilikom odlučivanja o zasnivanju radnog odnosa glavnog savjetnika/ce Zaštitnika/ce i savjetnika/ce Zaštitnika/ce, Zaštitnik/ca nije dužan/na da pribavi potvrdu o obezbijeđenim finansijskim sredstvima od ministra nadležnog za poslove budžeta.

Član 51d

Radi vršenja poslova iz čl. 24, 25c, 27 i 36 ovog zakona Zaštitnik/ca izdaje službenu legitimaciju savjetnicima/ama Zaštitnika/ce.

Obrazac i sadržina službene legitimacije iz stava 1 ovog člana, utvrđuje se aktom iz člana 16 stav 2 ovog zakona.

Član 52

Na prava, obaveze i odgovornosti zaposlenih u Službi, koja nijesu uređena ovim zakonom primjenjuju se propisi o državnim službenicima i namještenicima.

IX. FINANSIRANJE

Član 53

Finansijska sredstva za rad Zaštitnika/ce obezbjeđuju se u posebnom razdjelu budžeta Crne Gore.

Zahtjev za dodjelu budžetskih sredstava Zaštitniku/ci podnosi radno tijelo Skupštine nadležno za oblast ljudskih prava, na predlog Zaštitnika/ce.

Zaštitnik/ca ima pravo da učestvuje u radu nadležnih radnih tijela i sjednice Skupštine na kojoj se raspravlja o predlogu budžeta.

O raspolaganju finansijskim sredstvima iz stava 1 ovog člana Zaštitnik/ca odlučuje samostalno, prema dinamici utvrđenoj u skladu sa Zakonom o budžetu.

X. KAZNENE ODREDBE

Član 54

Novčanom kaznom od 500 eura do 2000 eura kazniće se za prekršaj:

- 1) odgovorno lice u organu koje ne postupi po zahtjevu Zaštitnika/ce u određenom roku (član 35 stav 2);
- 2) lice koje se ne odazove pozivu Zaštitnika/ce (član 40 stav 2).

XI. PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 55

Postupci ispitivanja ljudskih prava i sloboda započeti do dana stupanja na snagu ovog zakona nastaviće se u skladu sa ovim zakonom.

Član 56

Pravila o radu Zaštitnika/ce i akt o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji Stručne službe donijeće se u roku od tri mjeseca od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 56a

Pravila o radu Zaštitnika/ce uskladiće se sa ovim zakonom u roku od tri mjeseca od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Akti iz člana 16 stav 2 i člana 51b stav 5 ovog zakona, donijeće se u roku od tri mjeseca od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 57

Zaštitnik/ca i zamjenik/ca imenovan/a, odnosno izabran/a prije stupanja na snagu ovog zakona nastaviće da vrši funkciju do isteka vremena na koju je imenovan/a, odnosno izabran/a.

Član 57a

Izbor generalnog/ne sekretara/ke izvršiće se u roku od tri mjeseca od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Do donošenja odluke o izboru generalnog/ne sekretara/ke poslove generalnog/ne sekretara/ke vršiće dosadašnji sekretar/ka.

Član 57b

Odredbe člana 21 st. 2 i 3 ovog zakona primjenjivaće se od dana pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji.

Član 58

Danom stupanja na snagu ovog zakona prestaje da važi Zakon o Zaštitniku ljudskih prava i sloboda ("Službeni list RCG", br. 41/03).

Član 59

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore".